

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัย เรื่อง การวิเคราะห์บทบาทอาจารย์พยาบาลในวิทยาลัยพยาบาลทหารตำรวจครอบคลุมสาระเกี่ยวกับวัตถุประสงค์ของการวิจัย วิธีดำเนินการวิจัย สรุปผลการวิจัย อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ ดังนี้

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาและวิเคราะห์บทบาทของอาจารย์พยาบาลวิทยาลัยพยาบาลทหารตำรวจ ศึกษาเปรียบเทียบบทบาทของอาจารย์พยาบาลวิทยาลัยพยาบาลทหารตำรวจ จำแนกตามสถาบัน ชั้นยศ และประสบการณ์ในการทำงาน ตลอดจนศึกษาปัญหาอุปสรรคในการปฏิบัติบทบาทแต่ละด้าน พร้อมทั้งข้อเสนอแนะแนวทางแก้ไข

วิธีดำเนินการวิจัย

รายละเอียดของการดำเนินการมีดังนี้

1. ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ใช้ประชากรทั้งหมดซึ่งเป็นอาจารย์พยาบาลวิทยาลัยพยาบาลกองทัพบก วิทยาลัยพยาบาลกองทัพเรือ วิทยาลัยพยาบาลทหารอากาศ และวิทยาลัยพยาบาลตำรวจ ที่ปฏิบัติหน้าที่ในปีการศึกษา 2536 จำนวน 140 คน และผู้บริหารของแต่ละสถาบันจำนวน 7 คน
2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น โดยแบ่งเนื้อหาออกเป็น 3 ตอน คือ ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ตอนที่ 2

บทบาทอาจารย์พยาบาลในด้าน 1) การสอน 2) การปกครองและกิจกรรม
 3) การวิจัย เขียนบทความหรือตำรา 4) การให้บริการวิชาการแก่สังคม
 5) วิชาชีพ 6) ทหารตำรวจ 7) บริหาร และ 8) อื่น ๆ รวมทั้งระบุถึง
 ปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินการแต่ละบทบาทพร้อมทั้งข้อเสนอแนะแนวทาง
 แก้ไข และตอนที่ 3 ความคิดเห็นเกี่ยวกับลำดับความสำคัญของบทบาทอาจารย์
 พยาบาลในวิทยาลัยพยาบาลทหารตำรวจ

3. การเก็บรวบรวมข้อมูลสำหรับการวิจัย ผู้วิจัยได้ทำแบบสอบถาม
 ไปแจกและขอรับคืนด้วยตนเอง ซึ่งบางส่วนผู้ตอบแบบสอบถามส่งคืนทางไปรษณีย์
 ได้รับแบบสอบถามกลับคืน จำนวน 113 ชุด คิดเป็นร้อยละ 80.71 ของแบบสอบ
 ถามที่แจกไปทั้งหมด

4. การวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้
 โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS ดังนี้

4.1 ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม วิเคราะห์
 ข้อมูลโดยการแจกแจงความถี่และคำนวณค่าร้อยละ

4.2 การวิเคราะห์บทบาทอาจารย์พยาบาลในแต่ละด้าน โดย
 การหาค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)
 ส่วนการศึกษาเปรียบเทียบบทบาทแต่ละด้านซึ่งจำแนกตามสถาบัน ชั้นยศ และ
 ประสบการณ์ในการทำงาน โดยการทดสอบค่า t และวิเคราะห์ความแปรปรวน
 (ANOVA) ถ้าพบความแตกต่าง ศึกษาเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ย
 รายคู่ โดยการเปรียบเทียบพหุคูณ (Multiple Comparison) ใช้วิธีการของ
 Scheffe Procedure หรือ วิธี LSD

4.3 การจัดลำดับความสำคัญของบทบาทอาจารย์พยาบาล
 วิเคราะห์โดยการหาค่าเฉลี่ยและนำมาจัดลำดับ

ส่วนค่าถ้ามปลายเปิดนั้นใช้การวิเคราะห์เนื้อหา แล้วนำผลการ
 วิเคราะห์เสนอในรูปแบบความเรียง

สรุปผลการวิจัย

ผลการวิจัยครั้งนี้ สามารถสรุปได้ ดังนี้

ส่วนที่ 1 ผลการศึกษาจากเอกสารและการสัมภาษณ์ผู้บริหาร

จากการศึกษาจากเอกสารหลักสูตร ระเบียบ ข้อบังคับต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับบทบาทอาจารย์พยาบาลวิทยาลัยพยาบาลทหารตำรวจ และจากการสัมภาษณ์ผู้บริหารของวิทยาลัยพยาบาลทหารตำรวจทั้ง 4 แห่ง พบว่า อาจารย์พยาบาลวิทยาลัยพยาบาลทหารตำรวจมีบทบาทที่ชัดเจนที่สุด 8 บทบาท คือ

1.) บทบาทด้านการสอน 2.) บทบาทด้านการปกครองและกิจกรรม
3.) บทบาทด้านวิจัย เขียนบทความหรือตำรา 4.) บทบาทด้านบริการวิชาการแก่สังคม 5.) บทบาทด้านวิชาชีพ 6.) บทบาทด้านทหารตำรวจ 7.) บทบาทด้านบริหาร และ 8.) บทบาทด้านอื่น ๆ บทบาทที่ปฏิบัติมากที่สุด 3 ลำดับแรกคือ บทบาทด้านการสอน รองลงมาคือบทบาทด้านการปกครองและกิจกรรม และบทบาทด้านวิชาชีพตามลำดับ ส่วนบทบาทที่ปฏิบัติน้อยที่สุดคือ บทบาทด้านวิจัย เขียนบทความหรือตำรา ซึ่งผู้บริหารของทุกสถาบันได้เห็นความสำคัญของบทบาทด้านนี้และมีนโยบายที่จะพัฒนาบทบาทด้านนี้ให้มากขึ้น

ส่วนที่ 2 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

จากการวิจัยพบว่าผู้ตอบแบบสอบถามจำนวนทั้งสิ้น 113 คน เป็นอาจารย์พยาบาลจากวิทยาลัยพยาบาลกองทัพบก ร้อยละ 21.24 วิทยาลัยพยาบาลกองทัพเรือ ร้อยละ 23.89 วิทยาลัยพยาบาลทหารอากาศ ร้อยละ 26.55 และวิทยาลัยพยาบาลตำรวจ ร้อยละ 28.32 อาจารย์พยาบาลส่วนใหญ่อยู่ในกลุ่มอายุ

41 ปีขึ้นไป มากที่สุดร้อยละ 32.74 วุฒิกศัการศึกษาระดับปริญญาตรีมากที่สุด ร้อยละ 52.21 รองลงมาคือ ปริญญาโท ร้อยละ 45.13 อยู่ในตำแหน่งบริหาร คือ รองผู้บังคับการกอง ร้อยละ 0.88 หัวหน้าแผนก หัวหน้าฝ่าย หัวหน้าสาขา วิชา หรือหัวหน้างาน ร้อยละ 24.78 และเป็นอาจารย์พยาบาล ร้อยละ 74.34 งานหลักตามหน้าที่ที่รับผิดชอบ รับผิดชอบงานวิชาการอย่างเดียวมกที่สุดร้อยละ 48.67 มีประสบการณ์ในการทำงานในวิทยาลัยพยาบาล 1-5 ปี ร้อยละ 37.16 6-10 ปี ร้อยละ 23.89 11-15 ปี ร้อยละ 17.70 และ 16 ปีขึ้นไป ร้อยละ 21.24 ดำรงชั้นยศ ร้อยตรี (เรือตรี เรืออากาศตรี ร้อยตำรวจตรี) ถึง พันตรี (นาวาตรี นาวาอากาศตรี พันตำรวจตรี) ร้อยละ 68.14 ยศพันโท (นาวาโท นาวาอากาศโท พันตำรวจโท) ถึง พันเอก (นาวาเอก นาวาอากาศเอก พันตำรวจเอก) ร้อยละ 31.86

ความรับผิดชอบด้านการสอน รับผิดชอบการสอนเพียงหลักสูตรเดียว ร้อยละ 51.33 รับผิดชอบ 2 หลักสูตร ร้อยละ 35.39 และรับผิดชอบ 3 หลักสูตร ร้อยละ 13.27 หลักสูตรที่รับผิดชอบส่วนใหญ่คือ หลักสูตรพยาบาลศาสตร์ ร้อยละ 49.56 รองลงมาคือ หลักสูตรพยาบาลศาสตร์ และผู้ช่วยพยาบาล ร้อยละ 26.55 ในด้านการสอนภาคทฤษฎีส่วนใหญ่รับผิดชอบการสอน 1-5 ชั่วโมง/สัปดาห์ ร้อยละ 82.30 สอนแบบทดลองหรือสาธิต 1-5 ชั่วโมง/สัปดาห์ มากที่สุด ร้อยละ 45.13 และนิเทศการฝึกปฏิบัติงานในคลินิกของนักศึกษา 11-20 ชั่วโมง/สัปดาห์ มากที่สุด ร้อยละ 46.90 รวมการสอนทั้งภาคทฤษฎี การสอนแบบทดลองหรือ สาธิตและการนิเทศการฝึกปฏิบัติงานของนักศึกษาแล้ว อาจารย์ส่วนใหญ่มีชั่วโมง การสอนและนิเทศ 11-20 ชั่วโมง/สัปดาห์ มากที่สุด ร้อยละ 38.94 รองลงมา คือ 21-30 ชั่วโมง/สัปดาห์ ร้อยละ 30.09

ผลงานด้านการวิจัย เขียนบทความหรือตำรา พบว่า อาจารย์ส่วนใหญ่ร้อยละ 69.91 ไม่เคยทำวิจัยและที่เคยทำมาแล้ว 1 เรื่อง มีจำนวนมากที่สุดร้อยละ 22 อยู่ระหว่างดำเนินการทำวิจัย 1 เรื่อง ร้อยละ 17.70 และ 2 เรื่อง ร้อยละ 1.77 ด้านการแต่งตำรา อาจารย์ส่วนใหญ่ร้อยละ 87.61 ไม่เคยแต่งตำรา และที่เคยแต่งตำรามาแล้ว 1 เรื่อง มีจำนวนมากที่สุด ร้อยละ 8.85 อยู่ระหว่างดำเนินการ 1 เรื่อง ร้อยละ 5.31 และ 2 เรื่อง ร้อยละ 0.88 ส่วนการเขียนบทความทางวิชาการอาจารย์ส่วนใหญ่ร้อยละ 84.07 ไม่เคยเขียนบทความทางวิชาการเลย และที่เคยเขียนบทความทางวิชาการมาแล้ว 1 เรื่อง ร้อยละ 5.31 และ 2 เรื่อง ร้อยละ 6.19 อยู่ระหว่างดำเนินการ 1 เรื่อง ร้อยละ 4.42 และ 2 เรื่อง ร้อยละ 1.77

ส่วนที่ 3 บทบาทของอาจารย์พยาบาลวิทยาลัยพยาบาลทหารตำรวจ

ผลการวิเคราะห์บทบาทอาจารย์พยาบาลวิทยาลัยพยาบาลทหารตำรวจ ตามตำแหน่งหน้าที่รับผิดชอบ 8 ด้าน คือ ด้านการสอน ด้านการปกครองและกิจกรรม ด้านการวิจัย เขียนบทความหรือตำรา ด้านบริการวิชาการแก่สังคม ด้านวิชาชีพ ด้านทหารตำรวจ ด้านการบริหารและด้านอื่น ๆ สรุปได้ว่า บทบาทที่ปฏิบัติมากที่สุด ได้แก่ บทบาทด้านการสอนซึ่งปฏิบัติอยู่ในระดับมาก รองลงมาคือ บทบาทด้านวิชาชีพ ปฏิบัติอยู่ในระดับมาก บทบาทด้านทหารตำรวจ บทบาทด้านอื่น ๆ บทบาทด้านการปกครองและกิจกรรม บทบาทด้านบริหาร ปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง และบทบาทที่ปฏิบัติอยู่ในระดับน้อยคือบทบาทด้านบริการวิชาการแก่สังคม และบทบาทด้านการวิจัย เขียนบทความหรือตำราตามลำดับ

เมื่อพิจารณาผลการสัมภาษณ์ผู้บริหาร จะพบว่า บทบาทของอาจารย์พยาบาลวิทยาลัยพยาบาลทั้ง 4 แห่ง ตามความคิดเห็นของผู้บริหารใกล้เคียงกันกับ

การปฏิบัติจริง คือ บทบาทที่ปฏิบัติมากที่สุด ได้แก่ บทบาทด้านการสอน รองลงมา คือ บทบาทด้านการปกครอง และกิจกรรม และบทบาทด้านวิชาชีพตามลำดับ ส่วน บทบาทที่ปฏิบัติน้อยที่สุด ได้แก่ บทบาทด้านการวิจัย เขียนบทความหรือตำรา และ เมื่อพิจารณาเปรียบเทียบกับความคิดเห็นของอาจารย์พยาบาลวิทยาลัยพยาบาล ทหารตำรวจในการจัดลำดับความสำคัญของบทบาทจะพบว่าตรงกันกับการปฏิบัติจริงใน 2 บทบาท คือ บทบาทด้านการสอนและบทบาทด้านวิชาชีพ ซึ่งอาจารย์พยาบาลให้ความสำคัญเป็นอันดับ 1 และ 2 ส่วนบทบาทที่ให้ความสำคัญเป็นอันดับ ต่อมาก็คือ บทบาทด้านการปกครองและกิจกรรม บทบาทด้านการวิจัย เขียน บทความหรือตำรา บทบาทด้านบริการวิชาการแก่สังคม บทบาทด้านบริหาร และ บทบาทด้านทหารตำรวจตามลำดับ แต่ในการปฏิบัติจริง บทบาทด้านการปกครอง และกิจกรรมปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง ส่วนบทบาทด้านการวิจัย เขียนบทความ หรือตำรา และบทบาทด้านบริการวิชาการแก่สังคมปฏิบัติอยู่ในระดับน้อย สำหรับ บทบาทด้านทหารตำรวจ ซึ่งอาจารย์พยาบาลให้ความสำคัญเป็นอันดับสุดท้าย ใน การปฏิบัติจริงปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง และปฏิบัติมากเป็นอันดับ 3 รองจาก บทบาทด้านวิชาชีพ

ส่วนที่ 4 ผลการเปรียบเทียบบทบาทอาจารย์พยาบาลวิทยาลัยพยาบาลทหารตำรวจ

การเปรียบเทียบบทบาทของอาจารย์พยาบาลวิทยาลัยพยาบาลทหาร ตำรวจ เป็นการศึกษาเปรียบเทียบจำแนกตามสถาบันที่ปฏิบัติงาน ประสิทธิภาพ ในการทำงาน และชั้นยศของอาจารย์พยาบาล ผลการศึกษาสรุปได้ว่า

1. อาจารย์พยาบาลที่สังกัดต่างสถาบันมีการปฏิบัติบทบาทด้านการ ปกครองและกิจกรรม ด้านการวิจัย เขียนบทความหรือตำรา และด้านบริการ วิชาการแก่สังคม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และปฏิบัติ บทบาทด้านอื่น ๆ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2. อาจารย์พยาบาลที่มีประสบการณ์ในการทำงานแตกต่างกันมีการปฏิบัติบทบาทด้านบริหาร แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และปฏิบัติบทบาทด้านการปกครองและกิจกรรม ด้านการวิจัย เขียนบทความหรือตำรา ด้านวิชาชีพ และด้านทหารตำรวจแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3. อาจารย์พยาบาลที่มีชั้นยศต่างกันมีการปฏิบัติบทบาทด้านวิชาชีพ และด้านบริหาร แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และปฏิบัติบทบาทด้านบริการวิชาการแก่สังคมและด้านอื่น ๆ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ส่วนที่ 5 ปัญหาอุปสรรคในการปฏิบัติตามบทบาทของอาจารย์พยาบาลวิทยาลัยพยาบาลทหารตำรวจ และข้อเสนอแนะแนวทางแก้ไข

จากการวิจัยครั้งนี้พบว่าในการปฏิบัติตามบทบาทของอาจารย์พยาบาลวิทยาลัยพยาบาลทหารตำรวจมีปัญหาทุกด้าน ยกเว้นด้านทหารตำรวจ ปัญหาที่พบส่วนใหญ่คือ

1. ปัญหาด้านเวลา อาจารย์มีภาระงานมากทั้งงานประจำและงานพิเศษที่ได้รับมอบหมายทำให้มีเวลาในการศึกษาค้นคว้าด้านวิชาการน้อยลง ไม่มีเวลาในการเตรียมการสอน การทำวิจัย เขียนบทความหรือตำรา ตลอดจนให้บริการวิชาการแก่สังคม

2. ปัญหาด้านบุคลากร บุคลากรไม่เพียงพอทั้งอาจารย์พยาบาล และเจ้าหน้าที่อื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง เช่น เจ้าหน้าที่ธุรการ เจ้าหน้าที่ฝ่ายโสตทัศนูปกรณ์ ทำให้อาจารย์ต้องไปรับภาระงานอื่นที่ไม่ใช่หน้าที่รับผิดชอบโดยตรง

3. ปัญหาด้านตำรา เอกสารที่ใช้ประกอบการเรียนการสอนหรือสำหรับศึกษาค้นคว้าเพิ่มเติม มีจำนวนไม่เพียงพอ

4. ปัญหาด้านอุปกรณ์การเรียนการสอน อุปกรณ์การเรียนการสอนไม่เพียงพอกับความต้องการ อยู่ในสภาพใช้การได้ไม่ดีเท่าที่ควรหรือไม่มีอุปกรณ์ที่ทันสมัยที่จะเอื้อต่อการเรียนการสอนหรือการปฏิบัติงาน

5. ปัญหาด้านงบประมาณ ไม่มีการวางแผนหรือจัดสรรงบประมาณไว้สำหรับกิจกรรมบางอย่าง เช่น การให้บริการวิชาการแก่สังคม ทนสำหรับการวิจัย เป็นต้น

6. ปัญหาด้านการบริหาร เรื่องของการกำหนดนโยบายและแผนที่ไม่ชัดเจน การสนับสนุนจากผู้บริหารในการปฏิบัติบทบาทด้านต่าง ๆ ระบบการบริหาร การมอบหมายงานและขอบเขตความรับผิดชอบของหน่วยงานย่อย การให้อำนาจในการตัดสินใจ

ส่วนที่ 6 การจัดลำดับความสำคัญของบทบาทอาจารย์พยาบาลวิทยาลัยพยาบาลทหารตำรวจ

ผลการวิจัยพบว่า จากบทบาทของอาจารย์พยาบาลวิทยาลัยพยาบาลทหารตำรวจทั้ง 7 ด้าน อาจารย์พยาบาลวิทยาลัยพยาบาลทหารตำรวจได้จัดลำดับความสำคัญของบทบาทตามลำดับดังนี้

- อันดับ 1 ได้แก่ บทบาทด้านการสอน
- อันดับ 2 ได้แก่ บทบาทด้านวิชาชีพ
- อันดับ 3 ได้แก่ บทบาทด้านการปกครองและกิจกรรม
- อันดับ 4 ได้แก่ บทบาทด้านการวิจัย เชียนบทความหรือตำรา
- อันดับ 5 ได้แก่ บทบาทด้านบริการวิชาการแก่สังคม
- อันดับ 6 ได้แก่ บทบาทด้านบริหาร
- อันดับ 7 ได้แก่ บทบาทด้านทหารตำรวจ

อภิปรายผลการวิจัย

จากการศึกษาบทบาทของอาจารย์พยาบาลวิทยาลัยพยาบาลทหารตำรวจ ตามตำแหน่งหน้าที่ที่รับผิดชอบ และเปรียบเทียบบทบาทจำแนกตามสถาบัน ประสบการณ์ในการทำงานและชั้นยศ ในการอภิปรายผลการวิจัย ผู้วิจัยจะนำเสนอโดยแบ่งตามบทบาททั้ง 8 ด้าน ดังนี้

1. บทบาทด้านการสอน

จากผลการศึกษาพบว่า อาจารย์พยาบาลวิทยาลัยพยาบาลทหารตำรวจ ปฏิบัติบทบาทด้านการสอนมากที่สุดทั้ง 4 สถาบัน โดยปฏิบัติอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาจากหลักสูตรที่อาจารย์พยาบาลวิทยาลัยพยาบาลทหารตำรวจรับผิดชอบที่จะต้องจัดการเรียนการสอน พบว่าอาจารย์พยาบาลร้อยละ 50 ต้องรับผิดชอบการจัดการเรียนการสอน 2 หลักสูตร และอาจารย์พยาบาลร้อยละ 38.94 มีชั่วโมงการสอนทั้งภาคทฤษฎีและนิเทศการฝึกปฏิบัติต้งานของนักศึกษาในคลินิก 11-20 ชั่วโมงต่อสัปดาห์ และร้อยละ 30.09 มีชั่วโมงการสอน 21-30 ชั่วโมงต่อสัปดาห์ ซึ่งเมื่อเทียบกับข้อบังคับสภาการพยาบาลเกี่ยวกับหลักสูตร และการจัดการเรียนการสอนที่กำหนดไว้ว่า ภาระการสอนของอาจารย์พยาบาลที่ไม่ได้ทำหน้าที่บริหารควรมีชั่วโมงสอนประมาณ 20 ชั่วโมงต่อสัปดาห์ เมื่อรวมภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติแล้ว (สภาการพยาบาล, 2532) แสดงให้เห็นได้ชัดว่า อาจารย์พยาบาลวิทยาลัยพยาบาลทหารตำรวจปฏิบัติบทบาทด้านการสอนมาก เพราะชั่วโมงการสอนเกินกว่าเกณฑ์ที่สภาการพยาบาลกำหนด ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาของปรากฏทิพย์ โพธิ์ศรี (2526) ประไพ อุดมวรรณ (2528) และผาสุวรรณ สนิทวงศ์ ณ อยุธยา (2532) ที่พบว่า อาจารย์พยาบาลปฏิบัติบทบาทด้านการสอนมากที่สุด

ส่วนกิจกรรมด้านการสอนของอาจารย์พยาบาลปฏิบัติทุกกิจกรรม อยู่ในระดับมาก ยกเว้นการประเมินตนเองหลังการสอนทุกครั้ง การมีส่วนร่วมในการพัฒนาหลักสูตรและประเมินหลักสูตรซึ่งปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง การที่อาจารย์พยาบาลปฏิบัติกิจกรรมด้านการสอนส่วนใหญ่อยู่ในระดับมาก เพราะในการสอนวิชาการพยาบาลนั้น อาจารย์เป็นผู้อำนวยความสะดวกการเรียนรู้ของนักศึกษา อาจารย์จะต้องรับผิดชอบในการเลือกและจัดเรียงประสบการณ์การเรียนรู้ให้เหมาะสมกับวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ ต้องจัดสภาพแวดล้อมทั้งด้านกายภาพ สังคมและจิตวิทยา เพื่อให้นักศึกษาเกิดการเรียนรู้หรือมีภาวะปรับเปลี่ยนพฤติกรรมไปในทางที่เหมาะสม (จินตนา ยูนิพันธ์, 2527) ดังนั้นอาจารย์จะต้องวางแผนการเรียนการสอนในวิชาที่สอน ให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของรายวิชาที่กำหนดไว้ และต้องจัดเตรียมเนื้อหา กิจกรรม ประสบการณ์การเรียนรู้ต่าง ๆ ต้องจัดเตรียมวัสดุอุปกรณ์ ตำราและเอกสารที่ใช้ประกอบการเรียนการสอนให้พร้อม ตลอดจนถึงจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ด้วย ในการสอนอาจารย์ควรใช้วิธีการสอนหลาย ๆ วิธีที่เหมาะสมกับนักศึกษา และเป็นการกระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดความสนใจในการเรียนด้วย สอนเนื้อหาสาระครบถ้วนตามหลักสูตรและมีการประเมินผลอย่างมีหลักเกณฑ์ การเรียนการสอนทางการพยาบาลต้องเรียนทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ เพราะการพยาบาลเป็นวิชาที่มีการปฏิบัติเป็นแกน ดังนั้นอาจารย์จึงต้องจัดประสบการณ์และสภาพแวดล้อมในการฝึกปฏิบัติในคลินิกที่เอื้อต่อการให้นักศึกษาได้มีโอกาสฝึกทักษะทางการปฏิบัติพยาบาลอย่างเหมาะสม มีการวางแผนและนิเทศการฝึกปฏิบัติงานในคลินิก ประเมินผลการฝึกปฏิบัติ ตลอดจนปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีแก่นักศึกษา เพราะสภาพแวดล้อม สถานการณ์และการเป็นแบบอย่างที่ดีของอาจารย์พยาบาลหรือพยาบาลในคลินิก มีส่วนที่เอื้ออำนวยให้นักศึกษาได้มีโอกาสฝึกทักษะด้านการปฏิบัติพยาบาลในระดับวิชาชีพอย่างแท้จริง และมีส่วนส่งเสริมให้นักศึกษามีทัศนคติที่ดีต่อวิชาชีพด้วย (ฟาริดา อับบราฮิม, 2524) นันทนา น้าฝน (2527) ได้ศึกษาพฤติกรรมการสอนของอาจารย์พยาบาลในตึกผู้ป่วยตามการรับรู้ และคาดหวังของ

นักศึกษาพยาบาล คณะพยาบาลศาสตร์ ทบวงมหาวิทยาลัย พบว่า พฤติกรรมของอาจารย์ด้านการวางแผนการสอนและการวางแผนการนิเทศ การดำเนินการสอนและนิเทศ ตลอดจนการประเมินผล ค่าเฉลี่ยของการรับรู้ของนักศึกษาอยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งแตกต่างจากผลการวิจัยในครั้งนั้น เนื่องจากกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาเป็นบุคคลคนละกลุ่ม นันทนา น้าฝน (2527) ศึกษาพฤติกรรมของอาจารย์จากการรับรู้ของนักศึกษา ซึ่งเป็นกลุ่มบุคคลที่มีความคาดหวังกับพฤติกรรมหรือบทบาทของอาจารย์ ในขณะที่การวิจัยครั้งนี้ศึกษาอาจารย์ ซึ่งเป็นผู้ปฏิบัติ ดังนั้น ผลการศึกษาจึงแตกต่างกันได้ เพราะอาจารย์พิจารณาพฤติกรรมของตนเองจากบทบาทที่ได้มาพร้อมกับตำแหน่งหน้าที่ที่รับผิดชอบ แต่นักศึกษาพิจารณาพฤติกรรมของอาจารย์จากการคาดหวังของตนเอง ซึ่งแตกต่างกันไปตามทัศนคติ ค่านิยม ประสิทธิภาพและการศึกษาอบรมของนักศึกษาแต่ละคน (สุรพล พุฒคำ, 2522) ในเรื่องของ การจัดประสบการณ์ในคลินิก ได้มีอาจารย์บางท่านพบปัญหาด้านการให้ความร่วมมือในการจัดสภาพแวดล้อมหรือกิจกรรมในคลินิก เนื่องจากบุคลากรพยาบาลในคลินิกมีจำนวนน้อย จึงไม่มีเวลาที่จะมามีส่วนร่วมในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ของนักศึกษาได้ ซึ่งสอดคล้องกับนางนงนาฎ จงธรรมานุรักษ์ (2526) ที่ศึกษาวิจัย เรื่องการเปรียบเทียบความคาดหวังและการปฏิบัติจริงของครูพยาบาลและผู้บริหารฝ่ายพยาบาลเกี่ยวกับความร่วมมือในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้บนหอผู้ป่วยให้กับนักศึกษาพยาบาล ซึ่งพบว่าในการปฏิบัติจริงค่าเฉลี่ยของความร่วมมือของครูพยาบาลและผู้บริหารฝ่ายพยาบาลในการจัดประสบการณ์อยู่ในระดับปานกลาง

สำหรับกิจกรรมการสอนด้านการประเมินตนเองหลังการสอนทุกครั้ง อาจารย์พยาบาลวิทยาลัยพยาบาลทหารตำรวจปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลางนั้น อาจเนื่องมาจากอาจารย์พยาบาลไม่มีเวลา จากปัญหาอุปสรรคในการปฏิบัติบทบาทด้านการสอน ส่วนใหญ่จะพบว่ามีปัญหาในเรื่องอาจารย์มีภาระงานประจำและงาน

พิเศษมากจนทำให้มีเวลาในการเตรียมการสอนหรือค้นคว้าหาความรู้เพิ่มเติมน้อย ดังนั้นการที่จะต้องวางแผนและประเมินตนเองหลังการสอนอีกจึงปฏิบัติได้ในระดับปานกลาง และอีกประการหนึ่งคือการประเมินตนเองถึงแม้จะได้ข้อมูลที่ชัดเจนที่สุด แต่บางครั้งอาจจะมีการล่าเอียงเข้าข้างตนเองได้บ้างเหมือนกันเพราะความคิดเห็นของมนุษย์ที่มีต่อตนเองนั้นมักจะมีข้อจำกัดและอยู่ในวงแคบ (ไพฑูริย์สินลาร์ตัน, 2524) จึงไม่ค่อยมีผู้นิยมที่จะประเมินตนเอง ส่วนด้านการมีส่วนร่วมในการพัฒนาหลักสูตรและประเมินหลักสูตร ซึ่งอาจารย์พยาบาลปฏิบัติในระดับปานกลางนั้น เนื่องจากในแต่ละสถาบันจะมีคณะกรรมการที่รับผิดชอบด้านหลักสูตรโดยตรง ผู้ที่มีบทบาทมากคือคณะกรรมการ ส่วนอาจารย์พยาบาลอื่นอาจมีส่วนร่วมบ้างในบางจุดเท่านั้น

ผลการศึกษา บทบาทด้านการสอนเปรียบเทียบตามสถาบันที่สังกัด ประสิทธิภาพในการทำงานและชั้นยศพบว่าอาจารย์พยาบาลที่สังกัดต่างสถาบันมี ประสิทธิภาพในการทำงานแตกต่างกัน มีชั้นยศแตกต่างกัน ปฏิบัติบทบาทด้านการสอนโดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน แสดงให้เห็นว่า อาจารย์พยาบาลไม่ว่าจะมี ประสิทธิภาพมากน้อยเพียงใด หรือดำรงชั้นยศระดับใด ก็ต้องมีส่วนร่วมรับผิดชอบ ในด้านการสอน ซึ่งตรงตามข้อบังคับของสภาการพยาบาลที่กำหนดไว้ว่า อาจารย์พยาบาลทุกคนต้องมีภาระงานสอน ถึงแม้จะเป็นผู้บริหารระดับหน่วย ก็ควรมีภาระงานสอนทฤษฎีและปฏิบัติประมาณ 3 ชั่วโมงต่อสัปดาห์ จากการวิจัย ครั้งนี้มีอาจารย์เพียง 2 คน เท่านั้นที่ไม่มีภาระงานสอน และเมื่อพิจารณา ความรับผิดชอบด้านการสอนทั้งภาคทฤษฎีและปฏิบัติ พบว่าอาจารย์ส่วนใหญ่มี ภาระงานสอนมากใกล้เคียงกัน

เมื่อพิจารณาการปฏิบัติกิจกรรม พบว่า อาจารย์พยาบาลวิทยาลัยพยาบาล กองทัพบก และวิทยาลัยพยาบาลตำรวจ ปฏิบัติกิจกรรมด้านการมีส่วนร่วมในการพัฒนา

หลักสูตร และประเมินหลักสูตรมากกว่าอาจารย์พยาบาลวิทยาลัยพยาบาลทหารอากาศ และวิทยาลัยพยาบาลกองทัพเรือ ทั้งนี้เนื่องจากวิทยาลัยพยาบาลกองทัพบก ได้เข้าเป็นสถาบันสมทบของมหาวิทยาลัยมหิดล เมื่อ พ.ศ. 2529 และวิทยาลัยพยาบาลตำรวจได้เข้าเป็นสถาบันสมทบของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เมื่อ พ.ศ. 2530 ซึ่งการเข้าเป็นสถาบันสมทบจะต้องได้รับการรับรองมาตรฐานหลักสูตร และการจัดการเรียนการสอนจากคณะกรรมการของมหาวิทยาลัยที่ขอสมทบด้วยเป็นระยะ ๆ และในขณะเดียวกันต้องได้รับการรับรองจากสภาการพยาบาลด้วย จึงต้องปฏิบัติกิจกรรมด้านน้อยอย่างต่อเนื่อง ส่วนอาจารย์พยาบาลวิทยาลัยพยาบาลกองทัพเรือ ปฏิบัติกิจกรรมด้านน้อย อาจเป็นเพราะได้มีการปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรไปเมื่อ พ.ศ. 2534 แล้ว ก่อนที่จะขอเป็นสถาบันสมทบกับมหาวิทยาลัยมหิดล สำหรับอาจารย์พยาบาลวิทยาลัยพยาบาลทหารอากาศที่ปฏิบัติกิจกรรมด้านน้อย เพราะผู้รับผิดชอบด้านพัฒนาหลักสูตร จะเป็นคณะกรรมการชุดหนึ่ง ซึ่งมีอาจารย์เพียง 10 คน เท่านั้น อาจารย์พยาบาลอื่นมีโอกาสมีส่วนร่วมในกิจกรรมน้อย ทำให้ค่าเฉลี่ยของการปฏิบัติกิจกรรมด้านน้อยอยู่ในระดับน้อย

นอกจากนี้ยังพบว่า อาจารย์พยาบาลที่มีประสบการณ์ในการทำงาน 16 ปีขึ้นไป ปฏิบัติกิจกรรมด้านการมีส่วนร่วมในการพัฒนาหลักสูตรและประเมินหลักสูตรมากกว่าอาจารย์ที่มีประสบการณ์ในการทำงาน 1-5 ปี ที่เป็นเช่นนี้ เพราะการปฏิบัติกิจกรรมด้านการพัฒนาหลักสูตรและประเมินหลักสูตร ต้องอาศัยผู้มีประสบการณ์ทั้งด้านการเรียนการสอนและการบริหาร ตลอดจนถึงเป็นผู้มีความรู้เกี่ยวกับการพัฒนาและประเมินหลักสูตรด้วย ดังนั้น ผู้ที่มีประสบการณ์ในการทำงานน้อย จึงมีโอกาสน้อยที่จะปฏิบัติกิจกรรมในส่วนนี้ และด้วยเหตุผลเดียวกัน จึงทำให้ผู้มีชั้นยศพันโท (นาวาโท นาวาอากาศโท พันตำรวจโท) ถึง พันเอก (นาวาเอก นาวาอากาศเอก พันตำรวจเอก) ปฏิบัติกิจกรรมด้านนี้มากกว่าผู้มีชั้นยศร้อยตรี (เรือตรี เรืออากาศตรี ร้อยตำรวจตรี) ถึง พันตรี

(นาวาตรี นาวาอากาศตรี พันตำรวจตรี) ในขณะที่เดียวกันผู้ยศ ร้อยตรี (เรือตรี เรืออากาศตรี ร้อยตำรวจเอก) ถึง พันตรี (นาวาตรี นาวาอากาศตรี พันตำรวจตรี) ปฏิบัติกิจกรรมด้านการนิเทศการฝึกปฏิบัติงานของนักศึกษามากกว่า อาจารย์พยาบาลที่ยศ พันโท (นาวาโท นาวาอากาศโท พันตำรวจโท) ถึง พันเอก (นาวาเอก นาวาอากาศเอก พันตำรวจเอก) เพราะผู้ที่มียศพันโท (นาวาโท นาวาอากาศโท พันตำรวจโท) ขึ้นไป ส่วนใหญ่จะปฏิบัติงานด้านบริหาร มาก ทำให้การนิเทศการฝึกปฏิบัติงานของศึกษาน้อยลง

2. บทบาทด้านการปกครองและกิจกรรม

จากผลการศึกษา พบว่า ในภาพรวมอาจารย์พยาบาลวิทยาลัยพยาบาล ตำรวจปฏิบัติบทบาทด้านการปกครองและกิจกรรมในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณา การปฏิบัติแต่ละกิจกรรมพบว่าทุกกิจกรรม ปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง บทบาทด้านการปกครองและกิจกรรม เป็นหน้าที่รับผิดชอบโดยตรงของอาจารย์ กองการปกครอง ฝ่ายปกครองและฝ่ายกิจกรรม แผนกปกครองหรืองานปกครองของ วิทยาลัยพยาบาลตำรวจ ดังแสดงในตารางที่ 1 ซึ่งจะครอบคลุมทั้งด้านการดูแล อบรมความประพฤติ การพัฒนานักศึกษา การปลูกฝังค่านิยมและทัศนคติที่ดีต่อการ เป็นทหารตำรวจ การพิจารณาการลา การขออนุญาตและการเข้าออกบริเวณ มหาวิทยาลัยของนักศึกษา การทำหน้าที่อาจารย์ที่ปรึกษา ดูแลด้านบริการสวัสดิการ ทั้งด้านความเป็นอยู่ ทุนการศึกษา การเจ็บป่วยของนักศึกษา ตลอดจนวางแผน และดำเนินการเกี่ยวกับกิจกรรมเสริมหลักสูตร เป็นที่ปรึกษาชมรม และควบคุม นักศึกษาไปร่วมกิจกรรมตามที่ได้รับมอบหมาย เนื่องจากอาจารย์ที่ทำหน้าที่หลัก ด้านการปกครอง และกิจกรรมตามอัตราที่บรรจุในแต่ละสถาบันมีน้อยกว่าอาจารย์ วิชาการ และในการวิจัยนี้มีอาจารย์ที่ทำหน้าที่หลักด้านปกครองและกิจกรรมโดยตรงมีเพียงร้อยละ 8.85 นอกนั้นรับผิดชอบร่วมกับงานด้านอื่น ๆ จากเหตุผล

ดังกล่าว ทำให้ค่าเฉลี่ยของการปฏิบัติกิจกรรมทั้งในภาพรวมและค่าเฉลี่ยของการปฏิบัติกิจกรรมแต่ละด้านอยู่ในระดับปานกลางเท่านั้น แต่จะสังเกตเห็นได้ว่ากิจกรรมด้านการอบรมดูแล ความประพฤติของนักศึกษาให้อยู่ในระเบียบแบบธรรมเนียม ทหารปลูกฝังค่านิยมและทัศนคติที่ดีต่อการเป็นทหารตำรวจแก่นักศึกษา การให้คำแนะนำปรึกษาทางด้านวิชาการ ด้านส่วนตัวและด้านอื่น ๆ แก่นักศึกษา และการทำหน้าที่ผู้ควบคุมนักศึกษาไปร่วมงานพิธีหรือกิจกรรมต่าง ๆ ตามที่ได้รับมอบหมาย ถึงแม้จะปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง แต่มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3 ขึ้นไป และข้อมูลอยู่ในลักษณะที่ไม่กระจาย แสดงให้เห็นว่าถึงแม้อาจารย์พยาบาลส่วนใหญ่จะไม่ใช้ ผู้รับผิดชอบหน้าที่นี้โดยตรง แต่อาจารย์พยาบาลวิทยาลัยพยาบาลทหารตำรวจทุกคน ต้องมีหน้าที่ที่จะต้องดูแลความประพฤติของนักศึกษาอยู่ตลอดเวลา ตลอดจนถึงปลูกฝังค่านิยมและทัศนคติที่ดีต่อการเป็นทหารตำรวจแก่นักศึกษาด้วย โดยอาจารย์พยาบาลจะต้องดูแลกวาดขึ้นเกี่ยวกับความประพฤติโดยเฉพาะด้านระเบียบวินัย เมื่อมีการกระทำผิดจะต้องรายงานและตัดคะแนนตามความประพฤติ หรือลงทัณฑ์ตามระเบียบที่วิทยาลัยกำหนด และต้องปฏิบัติตัวเป็นตัวอย่างที่ดีแก่นักศึกษาด้วยในเรื่องของการเป็นทหารตำรวจ

ส่วนการให้คำแนะนำปรึกษาทางด้านวิชาการ ด้านส่วนตัวและด้านอื่น ๆ แก่นักศึกษา อาจารย์ทุกคนต้องปฏิบัติอยู่แล้วเนื่องจากทุกวิทยาลัย มีการกำหนดให้อาจารย์ทุกคนเป็นอาจารย์ที่ปรึกษา ยกเว้นวิทยาลัยพยาบาลกองทัพเรือที่ไม่มีระบบอาจารย์ที่ปรึกษา แต่จะมีครูประจำชั้นเป็นผู้รับผิดชอบและคอยให้คำปรึกษา และในการปฏิบัติจริงเมื่อนักศึกษามีปัญหา เช่น ปัญหาด้านการเรียนในวิชาใด ก็สามารถขอคำแนะนำปรึกษาจากอาจารย์ประจำวิชาได้ ถ้าเป็นปัญหาส่วนตัว เช่น ปัญหาด้านความประพฤติด้านการปรับตัว ด้านการเงิน นักศึกษาสามารถขอคำแนะนำได้จากอาจารย์ปกครองโดยตรง

ในด้านการทำหน้าที่เป็นผู้ควบคุมนักศึกษาไปร่วมงานพิธีหรือกิจกรรมต่าง ๆ นั้น อาจารย์ทุกคนจะได้รับมอบหมายให้ปฏิบัติกิจกรรมด้านนี้ หมุนเวียนไปตามความเหมาะสม ถ้าเป็นกิจกรรมของนักศึกษา เช่นกิจกรรมชมรม อาจารย์ฝ่ายกิจกรรมหรืออาจารย์ปกครองจะรับผิดชอบโดยตรง ในบางแห่งอาจารย์ที่ปรึกษาชมรมอาจเป็นอาจารย์คนใดก็ได้ที่มีความสามารถในด้านนั้น ๆ เป็นผู้รับผิดชอบ แต่ถ้าเป็นกิจกรรมที่นักศึกษาต้องไปในฐานะตัวแทนของวิทยาลัยไปเป็นคณะ เช่น ไปร่วมเดินเทอดพระเกียรติ ร่วมกิจกรรมของสมาคมพยาบาลแห่งประเทศไทย ผู้บริหารจะมอบหมายเป็นกรณีไปตามความเหมาะสมซึ่งอาจจะเป็นอาจารย์วิชาการ หรืออาจารย์ปกครองก็ได้

ดังนั้น จะเห็นได้ว่าอาจารย์พยาบาลทุกคนต้องมีส่วนร่วมในด้านการปกครองและกิจกรรมในเรื่องการดูแลความประพฤตินักศึกษา การเป็นอาจารย์ที่ปรึกษา และควบคุมนักศึกษาไปร่วมงานต่าง ๆ สำหรับบทบาทด้านนี้อาจารย์ส่วนใหญ่ปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง และเมื่อจัดอันดับความสำคัญแล้วอยู่ในลำดับที่ 4 แต่ผู้บริหารเกือบทุกสถาบันมีความเห็นคล้ายคลึงกันว่า บทบาทที่อาจารย์พยาบาลในแต่ละวิทยาลัยปฏิบัติมากที่สุด คือ บทบาทด้านการสอน และเห็นความสำคัญของบทบาทด้านการปกครองและกิจกรรม อยู่ในลำดับที่ 2

ผลการศึกษาเปรียบเทียบบทบาทของอาจารย์พยาบาลวิทยาลัยพยาบาลทหารตำรวจด้านการปกครองและกิจกรรม จำแนกตามสถาบันที่สังกัด พบว่า มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ในการปฏิบัติกิจกรรมด้านการอบรมดูแลความประพฤตินักศึกษาให้อยู่ในระเบียบ แบบธรรมเนียมทหาร การให้คำแนะนำปรึกษาทางด้านวิชาการ ด้านส่วนตัว และด้านอื่น ๆ แก่นักศึกษา การวางแผนและดำเนินการเกี่ยวกับกิจกรรมเสริมหลักสูตร และการให้คำปรึกษาเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมชมรมและกิจกรรมอื่น ๆ ของนักศึกษา นอกจากนี้ยังพบว่า

มีการปฏิบัติกิจกรรมด้านการวางแผน ดำเนินการฝึกอบรมและจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาให้นักศึกษา มีความประพฤติดี มีคุณธรรม จริยธรรม มีบุคลิกภาพและมารยาท การสมาคมดี การปลูกฝังค่านิยมและทัศนคติที่ดีต่อการเป็นทหารตำรวจแก่นักศึกษา การพิจารณาการลา การขออนุญาต และดูแลการเข้าออกบริเวณมหาวิทยาลัยของนักศึกษา การให้บริการด้านสุขภาพแก่นักศึกษา และการทำหน้าที่ควบคุมนักศึกษาไปร่วมงานพิธีหรือกิจกรรมต่าง ๆ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งความแตกต่างนี้เกิดจากนโยบาย และการให้ความสำคัญต่อการปฏิบัติกิจกรรมแต่ละด้าน เพราะจากปัญหาที่พบบางแห่งมีนโยบายด้านการปกครองและระเบียบวินัยไม่ชัดเจน ระบบงานปกครองยังไม่มีประสิทธิภาพเท่าที่ควร บางแห่งไม่มีหน่วยงานที่รับผิดชอบงานด้านนี้โดยตรง และไม่เห็นความสำคัญของงานด้านนี้ ประกอบกับระบบการเรียนการสอนที่ไม่เอื้อให้อาจารย์ได้มีโอกาสอบรมหรือจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนานักศึกษา ทำให้การปฏิบัติกิจกรรมต่าง ๆ อยู่ในระดับที่ต่างกัน

ส่วนผลการศึกษาด้านการปกครองและกิจกรรมเปรียบเทียบตาม

ประสบการณ์ในการทำงานพบว่า อาจารย์ที่มีประสบการณ์ในการทำงานต่างกัน ปฏิบัติบทบาทด้านนี้แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาการปฏิบัติกิจกรรมพบว่า อาจารย์พยาบาลที่มีประสบการณ์ในการทำงาน 6-10 ปี ปฏิบัติกิจกรรมด้านการบันทึกและรวบรวมข้อมูลส่วนตัวของนักศึกษารายบุคคล และทำหน้าที่ควบคุมนักศึกษาไปร่วมงานกิจกรรมมากกว่า อาจารย์พยาบาลที่มีประสบการณ์ในก.เร.ทำงาน 11-15 ปี ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะอาจารย์พยาบาลที่ปฏิบัติงานมานานประมาณ 5 ปี ได้มีโอกาสเรียนรู้ระบบการทำงาน บทบาทหน้าที่ความรับผิดชอบต่าง ๆ ของสถาบันพอสมควร ประกอบกับอยู่ในวัยที่กระตือรือร้นในการทำงานและอายุไม่ห่างจากนักศึกษามากนัก โอกาสจะใกล้ชิดกับนักศึกษาหรือศึกษาหาข้อมูลส่วนตัวเกี่ยวกับนักศึกษามีมากกว่า และมีความคล่องตัวในการปฏิบัติงานด้านกิจกรรม ผู้บังคับบัญชาจึงมอบหมายให้ควบคุมนักศึกษาไปร่วมงานมากกว่าอาจารย์พยาบาลที่มีประสบการณ์น้อยกว่า และกิจกรรมบางกิจกรรมไม่เหมาะกับอาจารย์พยาบาลที่เป็นนายทหารชั้นผู้ใหญ่

ประกอบกับนายทหารชั้นผู้ใหญ่ส่วนใหญ่จะรับผิดชอบงานด้านบริหารด้วย มีภาระงานมากอยู่แล้ว จึงปฏิบัติกิจกรรมด้านนี้น้อย นอกจากนี้พบว่า อาจารย์พยาบาลกลุ่มนี้ปฏิบัติกิจกรรมในด้านการวางแผนและดำเนินการเกี่ยวกับกิจกรรมเสริมหลักสูตรมากกว่า อาจารย์พยาบาลที่มีประสบการณ์ในการทำงาน 1-5 ปีด้วย แสดงให้เห็นว่าอาจารย์พยาบาลกลุ่มที่ปฏิบัติงานเกี่ยวข้องกับกิจกรรมนักศึกษา ส่วนใหญ่เป็นอาจารย์พยาบาลที่มีประสบการณ์ในการทำงาน 6-10 ปี สำหรับการดำเนินการหรือร่วมพิจารณาทุนการศึกษา อาจารย์พยาบาลที่มีประสบการณ์ในการทำงาน 16 ปีขึ้นไป ปฏิบัติกิจกรรมนี้มากกว่าอาจารย์พยาบาลที่มีประสบการณ์ 1-5 ปี เพราะผู้พิจารณาทุนการศึกษาส่วนใหญ่ จะเป็นคณะกรรมการที่สถาบันกำหนดขึ้น โดยมากจะเป็นคณะกรรมการโดยตำแหน่ง ซึ่งผู้บริหารแต่ละฝ่ายแต่ละแผนก แต่ละสาขาวิชา หรือแต่ละงาน จะต้องเป็นผู้ที่มีประสบการณ์ในการทำงานนานพอสมควร ส่วนผลการศึกษาเปรียบเทียบบทบาทของอาจารย์พยาบาลวิทยาลัยพยาบาลทหารตำรวจ ด้านการปกครองและกิจกรรม จำแนกตามชั้นยศ การปฏิบัติบทบาทในภาพรวมไม่พบความแตกต่าง เมื่อพิจารณาการปฏิบัติกิจกรรมพบว่า อาจารย์พยาบาลที่มียศ พันโท (นาวาโท นาวาอากาศโท พันตำรวจโท) ถึง พันเอก (นาวาเอก นาวาอากาศเอก พันตำรวจเอก) ปฏิบัติกิจกรรมด้านการวางแผนและดำเนินการเกี่ยวกับกิจกรรมเสริมหลักสูตร และการดำเนินการหรือร่วมพิจารณาทุนการศึกษา มากกว่าอาจารย์ที่มียศร้อยตรี (เรือตรี เรืออากาศตรี ร้อยตำรวจตรี) ถึง พันตรี (นาวาตรี นาวาอากาศตรี พันตำรวจตรี) เพราะกิจกรรมดังกล่าวส่วนใหญ่มักจะเกี่ยวข้องกับการบริหารและตัดสินใจที่จะต้องมียกย่องชั้นผู้ใหญ่รับผิดชอบ นอกเหนือจากผู้ปฏิบัติคืออาจารย์ปกครองหรืออาจารย์ผู้รับผิดชอบกิจกรรม ส่วนอาจารย์พยาบาลที่มียศร้อยตรี (เรือตรี เรืออากาศตรี ร้อยตำรวจตรี) ถึง พันตรี (นาวาตรี นาวาอากาศตรี พันตำรวจตรี) ปฏิบัติกิจกรรม ด้านการดูแลให้บริการด้านสุขภาพเมื่อนักศึกษาป่วย และทำหน้าที่ควบคุมนักศึกษาไปร่วมงานพิธีหรือกิจกรรมต่าง ๆ

มากกว่าอาจารย์พยาบาลที่มียศพันโท (นาวาโท นาวาอากาศโท พันตำรวจโท) ถึง พันเอก (นาวาเอก นาวาอากาศเอก พันตำรวจเอก) เพราะการให้บริการด้านสุขภาพแก่นักศึกษา อาจารย์พยาบาลทุกคนสามารถทำได้ ดังนั้นเมื่อใดที่นักศึกษามีปัญหาด้าน สุขภาพ สามารถขอความช่วยเหลือจากอาจารย์ทุกคนได้ ส่วนใหญ่นักศึกษามักจะไปพบอาจารย์ที่รับผิดชอบด้านนี้โดยตรงคือ อาจารย์ปกครอง หรือถ้าเป็นเวลานอกเวลาราชการก็จะไปพบนายทหารเวร หรืออาจารย์เวร ซึ่งส่วนใหญ่จะเป็นอาจารย์ที่มียศพันตรี (นาวาตรี นาวาอากาศตรี พันตำรวจตรี) ลงมา สำหรับการควบคุมนักศึกษาไปร่วมกิจกรรมหรืองานพิธีต่าง ๆ ดังที่กล่าวมาแล้วว่า ผู้ที่ปฏิบัติงานเกี่ยวข้องกับกิจกรรมนักศึกษาส่วนใหญ่เป็นอาจารย์พยาบาลที่มีประสบการณ์ในการทำงาน 6-10 ปี ซึ่งเมื่อเทียบชั้นยศแล้วอยู่ในระดับต่ำกว่า พันตรี (นาวาตรี นาวาอากาศตรี พันตำรวจตรี) ลงมา

3. บทบาทด้านการวิจัย เขียนบทความหรือตำรา

ผลการศึกษาพบว่าอาจารย์พยาบาลวิทยาลัยพยาบาลทหารตำรวจปฏิบัติบทบาทด้านการวิจัย เขียนบทความหรือตำราอยู่ในระดับน้อย เมื่อพิจารณาการปฏิบัติกิจกรรมแต่ละด้านพบว่า การปฏิบัติกิจกรรมทุกด้านอยู่ในระดับน้อย และจากข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถามพบว่า อาจารย์พยาบาลไม่เคยทำวิจัยหรือร่วมโครงการวิจัยเลยมีจำนวนมากที่สุดคิดเป็นร้อยละ 69.91 ส่วนใหญ่เคยทำวิจัยมาแล้ว 1 เรื่อง ร้อยละ 19.47 และอยู่ระหว่างดำเนินการร้อยละ 17.70 ด้านการแต่งตำราหรือมีส่วนร่วมในการแต่งตำรา ปฏิบัติอยู่ในระดับน้อย อาจารย์ที่ไม่เคยแต่งตำราหรือร่วมแต่งตำราทางการพยาบาลเลยมีมาก ร้อยละ 87.61 เคยแต่งตำรามมาแล้ว 1 เรื่อง คิดเป็นร้อยละ 8.85 และอยู่ระหว่างดำเนินการจำนวน 1 เรื่อง ร้อยละ 5.31 ส่วนการเขียนบทความทางวิชาการ อาจารย์พยาบาลที่ไม่เคยเขียนบทความทางวิชาการเลยมีจำนวนถึง 95 คน คิดเป็นร้อยละ 84.07

เขียนบทความทางวิชาการ 2 เรื่อง มากที่สุดร้อยละ 6.19 และอยู่ระหว่างการ
ดำเนินการ 1 เรื่อง ร้อยละ 4.42

จากการศึกษาที่พบว่าอาจารย์พยาบาลปฏิบัติบทบาทด้านนี้น้อยสอดคล้อง
กับข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ผู้บริหารของทั้ง 4 สถาบัน และสอดคล้องกับการ
ศึกษาของเอกชัย เอื้อเฟื้อ (2529), รพี สุวรรณชญ (2521), ปรากฏพิชัย
โพธิ์ศรี (2526), ประไพ อุดมวรรณ (2528) และผาสุวรรณ สนิทวงศ์ ณ อยุธยา
และปัญหาอุปสรรคที่ทำให้การปฏิบัติบทบาทด้านนี้น้อย เนื่องจากไม่มีเวลาขาดการ
สนับสนุนอย่างจริงจังจากผู้บังคับบัญชา ขาดงบประมาณ และขาดทักษะในการทำ
วิจัย เขียนบทความหรือตำรา ซึ่งสอดคล้องกับข้อค้นพบของรพี สุวรรณชญ
(2521), จรัส สุวรรณเวลาและคณะ (2528) และชุตีมา ปัญญาพินิจกุล (2529)

ส่วนการเป็นที่ปรึกษางานวิจัยแก่นักศึกษาทั้งในและนอกสถาบัน ตลอดจน
จนการส่งเสริมให้นักศึกษาได้มีส่วนร่วมในการทำวิจัย อาจารย์พยาบาลปฏิบัติ
กิจกรรมนี้อยู่ในระดับน้อยอาจเนื่องมาจากอาจารย์ที่จะให้คำปรึกษาในเรื่องของ
การวิจัยได้นั้น ควรเป็นอาจารย์ที่จบปริญญาโท หรือปริญญาเอก เพราะสามารถให้
คำแนะนำปรึกษาเกี่ยวกับการทำวิจัยได้

ผลการศึกษาเปรียบเทียบบทบาทของอาจารย์พยาบาลด้านการวิจัย
เขียนบทความหรือตำรา จำแนกตามสถาบันพบว่า วิทยาลัยพยาบาลทั้ง 4 สถาบัน
มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ เมื่อเปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่พบ
ว่าอาจารย์พยาบาลวิทยาลัยพยาบาลกองทัพบก ปฏิบัติบทบาทด้านนี้มากกว่าอาจารย์
พยาบาลวิทยาลัยพยาบาลทหารอากาศ และอาจารย์พยาบาลวิทยาลัยพยาบาล
กองทัพเรือ ในเรื่องส่งเสริมให้นักศึกษาให้มีส่วนร่วมในการทำวิจัย การเขียน

บทความ และการทำวิจัย เมื่อเปรียบเทียบบทบาทของอาจารย์พยาบาลจำแนกตาม ประสบการณ์ในการทำงาน พบว่าอาจารย์พยาบาลที่มีประสบการณ์ในการทำงาน ต่างกัน ปฏิบัติกิจกรรมการมีส่วนร่วมในโครงการวิจัยทางการพยาบาลและสาขา อื่นที่เกี่ยวข้องแตกต่างกัน โดยอาจารย์ที่มีประสบการณ์การทำงาน 6-10 ปี ปฏิบัติกิจกรรมด้านนี้มากกว่าอาจารย์ที่มีประสบการณ์การทำงาน 1-5 ปี และ 11-15 ปี ทั้งนี้เพราะอาจารย์ที่มีประสบการณ์การทำงาน 6-10 ปี เป็นผู้เริ่ม เข้าใจงานมากขึ้น และกระตือรือร้นที่จะพัฒนาตนเองและพัฒนางาน จึงสนใจที่จะมีส่วนร่วมในการผลิตผลงานทางวิชาการ ส่วนอาจารย์ที่มีประสบการณ์ในการ ทำงาน 11-15 ปี และอาจารย์ที่มีประสบการณ์ในการทำงาน 16 ปีขึ้นไป ปฏิบัติบทบาทในการเป็นที่ปรึกษางานวิจัยแก่นักศึกษาทั้งในและนอกสถาบันตลอดจน ส่งเสริมให้นักศึกษาได้มีส่วนร่วมในการวิจัยมากกว่าอาจารย์กลุ่มที่มีประสบการณ์ ในการทำงาน 1-5 ปี เพราะมีความรู้ความเชี่ยวชาญในสาขาที่ตนเองรับผิดชอบ ตลอดจนมีความรู้และทำงานในด้านการทำวิจัย เนื่องจากอาจารย์ที่ปฏิบัติงานมา นานถึง 10 ปี ควรมีการพัฒนาตนเอง เช่น ไปเรียนต่อระดับปริญญาโทหรือปริญญา เอก ดังนั้นอาจารย์พยาบาลกลุ่มนี้น่าที่จะมีผู้รู้เกี่ยวกับการวิจัย เขียนบทความ และตำรา มาก สำหรับผลการเปรียบเทียบโดยจำแนกตามชั้นยศในภาพรวม ไม่พบ ความแตกต่างในการปฏิบัติบทบาทด้านนี้ แต่เมื่อพิจารณาการปฏิบัติกิจกรรม พบว่า อาจารย์พยาบาลที่มียศพันโท (นาวาโท นาวาอากาศโท พันตำรวจโท) ถึง พันเอก (นาวาเอก นาวาอากาศเอก พันตำรวจเอก) ปฏิบัติกิจกรรมด้านการ เป็นที่ปรึกษางานวิจัยแก่นักศึกษาทั้งในและนอกสถาบัน และส่งเสริมให้นักศึกษาได้ มีส่วนร่วมในการทำวิจัยมากกว่าอาจารย์ที่มียศพันตรี (นาวาตรี นาวาอากาศตรี พันตำรวจตรี) ลงมา ทั้งนี้เพราะเป็นผู้ที่มีประสบการณ์ทั้งด้านการเรียนการสอน ตลอดจนส่วนใหญ่จะได้รับการศึกษาต่อในระดับปริญญาโท และปริญญาเอกมาแล้ว จึงได้รับการมอบหมายให้เป็นผู้ดูแลและให้คำแนะนำแก่นักศึกษาในการทำวิจัย ตลอดจนได้รับการร้องขอให้เป็นผู้ให้คำแนะนำปรึกษาด้านการวิจัยแก่นักศึกษาจาก

สถาบันอื่น ๆ ด้วย นอกจากนี้ผู้ที่มีส่วนประกอบด้านการวิจัยจะเข้าใจ เห็นคุณค่าและประโยชน์ของการวิจัยจึงมักจะมีส่วนสนับสนุนส่งเสริมให้นักศึกษาได้มีส่วนร่วมในการทำวิจัยมากขึ้น

4. บทบาทด้านบริการวิชาการแก่สังคม

ผลการศึกษาพบว่า อาจารย์พยาบาลวิทยาลัยพยาบาลตำรวจปฏิบัติบทบาทด้านบริการวิชาการแก่สังคมอยู่ในระดับน้อย เมื่อพิจารณาการปฏิบัติกิจกรรมแต่ละด้านพบว่าทุกด้านปฏิบัติอยู่ในระดับน้อย ยกเว้นการจัดหรือร่วมกิจกรรมพัฒนา หรือบำเพ็ญประโยชน์ด้านอื่น ๆ แก่สังคมที่ปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง สาเหตุที่ทำให้การปฏิบัติบทบาทด้านอยู่ในระดับน้อย เพราะนโยบายในการให้บริการวิชาการแก่สังคมไม่ชัดเจน บางครั้งผู้บังคับบัญชาไม่สนับสนุนเท่าที่ควร มีภาระงานประจำมากทำให้ไม่มีเวลา และขาดงบประมาณ ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาของ วิลัน จุมปาแฝด (2519)

เมื่อเปรียบเทียบการปฏิบัติบทบาทด้านบริการวิชาการแก่สังคม จำแนกตามสถาบันพบว่าวิทยาลัยพยาบาลตำรวจปฏิบัติกิจกรรมด้านการจัดประชุม สัมมนา อบรม บรรยายทางวิชาการให้แก่กลุ่มบุคคลหรือหน่วยงานภายนอก เป็นวิทยากรในการฝึกอบรม ประชุมหรือสัมมนาทางวิชาการการเป็นที่ปรึกษาหรือเป็นอาจารย์สอนพิเศษแก่สถาบันการศึกษาอื่น จัดนิทรรศการทางวิชาการเพื่อเผยแพร่ความรู้ด้านสุขภาพอนามัย และจัดหรือร่วมกิจกรรมให้บริการด้านสุขภาพแก่ประชาชนมากกว่าสถาบันอื่น ที่เป็นเช่นนี้เพราะวิทยาลัยพยาบาลตำรวจได้รับการติดต่อจากสถาบันการศึกษาต่าง ๆ หรือกลุ่มบุคคลให้จัดการอบรมเกี่ยวกับการปฐมพยาบาลให้ ซึ่งในแต่ละปีวิทยาลัยพยาบาลตำรวจจะจัดอบรมหลักสูตรสั้น ๆ หลายครั้ง (ปรีดา สมุทธะประภุต, สัมภาษณ์, 30 มกราคม 2537) แสดงให้เห็นว่าอาจารย์

พยาบาลวิทยาลัยพยาบาลตำรวจ นอกจากจะรับผิดชอบสอนในหลักสูตรที่วิทยาลัย
 รับผิดชอบแล้ว ยังต้องรับผิดชอบสอนในหลักสูตรพิเศษอื่น ๆ ด้วย เพื่อให้บริการ
 วิชาการแก่สังคม ส่วนผลการเปรียบเทียบการปฏิบัติบทบาทด้านนี้ จำแนกตาม
 ประสบการณ์ในการทำงานพบว่า อาจารย์พยาบาลที่มีประสบการณ์ในการทำงาน
 แตกต่างกัน ปฏิบัติบทบาทด้านนี้ไม่แตกต่างกัน ส่วนผู้ที่มิมีชั้นยศต่างกัน มีการปฏิบัติ
 บทบาทด้านบริการวิชาการแก่สังคมต่างกัน คือ ผู้ที่มียศ พันโท (นาวาโท
 นาวาอากาศโท พันตำรวจโท) ถึง พันเอก (นาวาเอก , นาวาอากาศเอก ,
 พันตำรวจเอก) ปฏิบัติกิจกรรมด้านการจัดหรือร่วมกิจกรรมให้บริการด้านสุขภาพ
 แก่ประชาชน และกิจกรรมพัฒนาหรือบำเพ็ญประโยชน์นั้นมากกว่าอาจารย์ที่มีชั้นยศ
 ร้อยตรี (เรือตรี เรืออากาศตรี ร้อยตำรวจตรี) ถึง พันตรี (นาวาตรี นาวา
 อากาศตรี พันตำรวจตรี) ในการให้บริการวิชาการส่วนใหญ่จะกระทำใน 2
 ลักษณะ คือการจัดกิจกรรมของสมาคมวิชาชีพ และแฝงอยู่ในกิจกรรมการเรียน
 การสอน ซึ่งนายทหารชั้นผู้ใหญ่ส่วนใหญ่จะเป็นคณะกรรมการของสมาคมวิชาชีพ
 และในฐานะผู้รับผิดชอบในแต่ละสาขาวิชา จึงมีบทบาทมากในการกำหนดแผนการ
 จัดหรือร่วมกิจกรรมการให้บริการด้านสุขภาพแก่ประชาชนในส่วนที่เกี่ยวข้องกับ
 สาขาวิชาที่รับผิดชอบ

5. บทบาทด้านวิชาชีพ

ผลการศึกษาพบว่า การปฏิบัติบทบาทของอาจารย์พยาบาลวิทยาลัย
 พยาบาลทหารตำรวจด้านวิชาชีพนั้นปฏิบัติอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาการปฏิบัติ
 กิจกรรมในด้านการประพฤติตนอยู่ในจรรยาบรรณวิชาชีพและตระหนักถึงการพัฒนา
 ตนเองเพื่อวิชาชีพ ประพฤติตนเป็นผู้พิทักษ์ผลประโยชน์ ต่อสู้และปกป้องคุ้มครอง
 วิชาชีพปลูกฝังความมีคุณธรรม จริยธรรม ตลอดจนมีทัศนคติที่ดีต่อวิชาชีพให้แก่
 นักศึกษา อาจารย์พยาบาลปฏิบัติกิจกรรมดังกล่าวอยู่ในระดับมาก ส่วนการเข้า

ร่วมในการจัดกิจกรรมส่งเสริมวิชาชีพ การเข้าร่วมประชุมสัมมนาในส่วนที่เกี่ยวข้องกับวิชาชีพ การติดตามความก้าวหน้าและแนวโน้มของวิชาชีพอยู่เสมอ อาจารย์พยาบาลปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง จะสังเกตได้ว่ากิจกรรมที่ปฏิบัติอยู่ในระดับมาก เป็นเรื่องเกี่ยวกับตัวของอาจารย์พยาบาลเอง ดังนั้นไม่ว่าอยู่ที่ใด เมื่อไร อาจารย์สามารถแสดงบทบาทด้านนั้นออกมาได้ แต่กิจกรรมที่ปฏิบัติน้อยเป็นเรื่องของการเข้าร่วมกิจกรรม การร่วมประชุมสัมมนา การติดตามความก้าวหน้าและแนวโน้มของวิชาชีพ เป็นสิ่งที่ต้องใช้เวลาและงบประมาณ ซึ่งมีอาจารย์บางท่านได้กล่าวถึงปัญหาอุปสรรคด้านนี้ว่า ผู้บังคับบัญชาให้การสนับสนุนในการเข้าร่วมกิจกรรมขององค์กรวิชาชีพไม่มากเท่าที่ควรและไม่มีงบประมาณสนับสนุนในการเข้าร่วมประชุมหรือสัมมนาเพื่อพัฒนาด้านวิชาชีพ

เมื่อเปรียบเทียบผลการศึกษากิจการปฏิบัติบทบาทด้านวิชาชีพของอาจารย์พยาบาลวิทยาลัยพยาบาลทหารตำรวจ จำแนกตามสถาบันและประสบการณ์ในการทำงานไม่พบว่ามี ความแตกต่าง เพราะอาจารย์พยาบาลทุกคนอยู่ในฐานะเป็นสมาชิกของวิชาชีพพยาบาล ต้องมีส่วนร่วมในกิจกรรมของสมาคมวิชาชีพ พัฒนาความรู้ความสามารถของตนเองและวิชาชีพ ยึดมั่นในจรรยาบรรณแห่งวิชาชีพ และพัฒนาวิชาชีพโดยปลูกฝังทัศนคติ ค่านิยม คุณธรรม จริยธรรม แก่นักศึกษาดังนั้นไม่ว่าอาจารย์พยาบาลจะอยู่สถาบันใด ก็คงไม่แตกต่างกันมากในแต่ละกิจกรรม ส่วนผู้ที่มียศสูงกว่า มีความแตกต่างจากผู้ที่มียศต่ำกว่า ในเรื่องการเข้าร่วมประชุม สัมมนา ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับวิชาชีพอยู่เสมอ การประพฤติตนอยู่ในจรรยาบรรณวิชาชีพ และตระหนักถึงการพัฒนาตนเองเพื่อวิชาชีพ ประพฤติตนเป็นผู้พิทักษ์ผลประโยชน์ต่อผู้และปกป้องคุ้มครองวิชาชีพ ดังที่กล่าวมาแล้วว่า อาจารย์พยาบาลที่เป็นนายทหารชั้นผู้ใหญ่ส่วนใหญ่อะจะปฏิบัติงานเป็นคณะกรรมการขององค์กรวิชาชีพ บางครั้งเป็นโดยตำแหน่งจึงมีโอกาสเข้าร่วมกิจกรรมขององค์กรวิชาชีพมากกว่า

6. บทบาทด้านทหารตำรวจ

ผลการศึกษาพบว่า การปฏิบัติบทบาทด้านทหารตำรวจของอาจารย์พยาบาลวิทยาลัยพยาบาลทหารตำรวจ ปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง กิจกรรมที่ปฏิบัติอยู่ในระดับมาก คือ การประพฤติตนอยู่ในระเบียบแบบธรรมเนียมทหารตำรวจ การปฏิบัติตามคำสั่งและนโยบายของผู้บังคับบัญชาอย่างเคร่งครัด การปฏิบัติหน้าที่ นายทหารเวร อาจารย์เวรนอกเวลาราชการ และร่วมกิจกรรมที่กองทัพหรือกรมตำรวจจัดขึ้น การที่อาจารย์พยาบาลปฏิบัติกิจกรรมด้านนี้มาก เนื่องจากสิ่งที่กล่าวมาเปรียบเหมือนกฎหมายที่ข้าราชการทหารตำรวจต้องปฏิบัติตาม ผู้ใดฝ่าฝืนมิได้ ถ้าฝ่าฝืนถือว่าผิดวินัย ถ้าผิดวินัยกรณีร้ายแรง อาจต้องถูกลงโทษตามที่ตามระเบียบที่กำหนด ส่วนบทบาทด้านการเตรียมพร้อมที่จะเป็นฝ่ายสนับสนุนการพยาบาลสนาม เมื่อมีการประกาศภัยอันตราย การออกหน่วยแพทย์เคลื่อนที่เพื่อปฏิบัติภารกิจจิตวิทยา เป็นกิจกรรมที่อาจารย์ทุกคนต้องมีส่วนร่วมไม่มากก็น้อยแล้วแต่โอกาส ซึ่งโอกาสที่จะเกิดเหตุการณ์จลาจลจนถึงขั้นประกาศเตรียมพร้อมนั้นมีน้อย และการจัดหน่วยแพทย์เคลื่อนที่ออกปฏิบัติภารกิจจิตวิทยาก็มีน้อย ส่วนการร่วมควบคุมการฝึกภาคสนามของนักศึกษาในวิชาทหาร ตำรวจ อาจารย์ไม่ได้ปฏิบัติทุกคน แต่อย่างน้อยจะต้องมีอาจารย์ผู้รับผิดชอบวิชาควบคุมการฝึกและมีอาจารย์จากส่วนอื่น เช่นอาจารย์ฝ่ายการศึกษา หรืออาจารย์ฝ่ายปกครองที่จะต้องติดตามไปควบคุมดูแลการฝึกของนักศึกษา ทำให้การปฏิบัติอยู่ในระดับน้อย

เมื่อเปรียบเทียบบทบาทด้านทหารตำรวจของอาจารย์พยาบาลวิทยาลัยพยาบาลทหารตำรวจ จำแนกตามสถาบันและชั้นยศ ไม่พบความแตกต่างในการปฏิบัติบทบาทด้านนี้ เพราะทุกคนต้องปฏิบัติภายใต้กฎ ระเบียบ แบบธรรมเนียมที่กำหนดไว้ จึงไม่มีความแตกต่าง ส่วนผู้ที่มิประสบการณ์ในการทำงานต่างกัน มีความแตกต่างกันในเรื่องของการปฏิบัติหน้าที่ นายทหารเวร อาจารย์เวร

หรือเวรรักษาความปลอดภัยนอกเวลาราชการ อาจารย์ที่มีประสบการณ์ในการทำงาน 1-5 ปี และ 6-10 ปี ปฏิบัติกิจกรรมด้านนี้มากกว่า อาจารย์ที่มีประสบการณ์ในการทำงาน 16 ปีขึ้นไป ทั้งนี้เนื่องจากอาจารย์ที่มีประสบการณ์ในการทำงาน 16 ปีขึ้นไป ส่วนใหญ่จะเป็นอาจารย์ผู้ใหญ่ ซึ่งวิทยาลัยบางแห่งได้กำหนดไว้เป็นกรณีพิเศษว่าอาจารย์ผู้ใหญ่ว่าบางคนไม่ต้องปฏิบัติหน้าที่นายทหารเวรหรืออาจารย์เวร เช่น วิทยาลัยพยาบาลทหารอากาศ อาจารย์ที่ทำหน้าที่เป็นหัวหน้าแผนกหรือมีอายุ 50 ปีขึ้นไป ไม่ต้องจัดให้อยู่เวร อาจารย์ที่มีชั้นยศนาวาอากาศโทขึ้นไป ให้อยู่เวรเฉพาะวันราชการ หรือ วิทยาลัยพยาบาลกองทัพบก จะจัดให้มีอาจารย์ทำหน้าที่นายทหารเวร วันละ 2 คน เป็นอาจารย์ที่มียศพันตรีขึ้นไปหนึ่งคน เป็นเวรอำนวยการ คอยให้คำปรึกษากับนายทหารเวรอีกคนหนึ่งซึ่งจะมียศร้อยตรีถึงร้อยเอก ส่วนการเตรียมพร้อมที่จะเป็นฝ่ายสนับสนุนการพยาบาลสนาม เมื่อมีการประกาศกฏอัยการศึก อายุประสบการณ์ในการทำงาน 6-10 ปี ปฏิบัติกิจกรรมด้านนี้มากกว่าอาจารย์ที่มีประสบการณ์ในการทำงาน 11-15 ปี แสดงให้เห็นถึงความพร้อมของอาจารย์ว่าอาจารย์ที่ทำงานอยู่ระหว่าง 6-10 ปีว่ามีความกระตือรือร้นในการจะปฏิบัติบทบาทหลาย ๆ บทบาทที่กล่าวมา

7. บทบาทด้านบริหาร

ผลการศึกษาบทบาทของอาจารย์พยาบาลวิทยาลัยพยาบาลตำรวจด้านบริหารพบว่าอาจารย์พยาบาลวิทยาลัยพยาบาลทหารตำรวจ ปฏิบัติบทบาทด้านนี้ อยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาการปฏิบัติกิจกรรมพบว่า กิจกรรมที่ปฏิบัติน้อยที่สุดคือ พิจารณาคัดเลือกอาจารย์และข้าราชการที่จะมาปฏิบัติงานในสถาบัน เนื่องจากความรับผิดชอบนี้ ส่วนใหญ่ขึ้นอยู่กับคณะกรรมการวิทยาลัย ซึ่งจะ เป็นหัวหน้าฝ่าย หรือหัวหน้าแผนกต่าง ๆ โดยตำแหน่งและในบางแห่ง เช่น วิทยาลัยพยาบาลกองทัพบก มีระเบียบกำหนดไว้ว่า นักศึกษาชั้นปีที่ 4 ที่สำเร็จการศึกษา

และสอบได้ที่ 1 และที่ 2 ของรุ่นจะต้องบรรจุเป็นอาจารย์พยาบาลในวิทยาลัยพยาบาลกองทัพบก (พวงเพ็ญ ผลาสินธุ์, สัมภาษณ์, 8 กุมภาพันธ์ 2537) ดังนั้น การปฏิบัติกิจกรรมในส่วนนี้จึงมีน้อย ส่วนกิจกรรมด้านอื่นที่ปฏิบัติอยู่ในระดับน้อยคือ การกำหนดหน้าที่ความรับผิดชอบของหน่วยงานในสังกัด การพิจารณาความดีความชอบของผู้ใต้บังคับบัญชา และการดำเนินการจัดทำและควบคุมการใช้จ่ายงบประมาณก็อยู่ในลักษณะเดียวกัน คือ เป็นหน้าที่โดยตรงของผู้บริหารระดับหน่วย คือ ระดับฝ่าย ระดับแผนกที่จะต้องปฏิบัติบทบาทด้านนี้ ส่วนการกำหนดนโยบายหรือวางแผนการดำเนินงานของสถาบันและส่วนที่รับผิดชอบ การตัดสินใจดำเนินงานของแต่ละหน่วยงานให้เป็นไปตามแผนหลักของสถาบัน การติดตามประเมินผลการปฏิบัติงานของหน่วยงานและผู้ใต้บังคับบัญชา อาจารย์พยาบาลปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง เนื่องจากลักษณะของกิจกรรมทั้ง 3 กิจกรรมนี้ไม่จำกัดว่าจะต้องเป็นผู้บริหารเท่านั้น จึงจะปฏิบัติได้ อาจารย์พยาบาลในแต่ละฝ่ายหรือแต่ละสาขาวิชาที่มีส่วนร่วมในกิจกรรมนี้ได้ เพราะการวางแผนหรือการดำเนินงานของแต่ละหน่วยงานภายในสถาบันต้องอาศัยข้อมูลและความร่วมมือจากอาจารย์พยาบาลทั้งสิ้น ซึ่งสอดคล้องกับผลการสัมภาษณ์ผู้บริหารเกี่ยวกับบทบาทด้านบริหารของอาจารย์พยาบาลที่แสดงความคิดเห็นเหมือนกันว่าอาจารย์พยาบาลมีส่วนในการบริหารทุกคน อาจมากน้อยต่างกันตามหน้าที่ความรับผิดชอบ และอีกเหตุผลหนึ่งที่ทำให้ค่าเฉลี่ยของการปฏิบัติบทบาทด้านนี้อยู่ในระดับปานกลางเพราะอาจารย์พยาบาลที่มีหน้าที่หลักด้านบริหารในการวิจัยครั้งนี้มีเพียง 32 คน คิดเป็นร้อยละ 28.32 เท่านั้น

เมื่อศึกษาเปรียบเทียบระหว่างผู้ที่มีประสบการณ์ในการทำงานแตกต่างกันและดำรงชั้นยศต่างกัน พบว่ามีการปฏิบัติบทบาทด้านการบริหารแตกต่างกัน ทั้งนี้เพราะผู้ที่มีประสบการณ์ในการทำงานมาก จะได้รับการพิจารณาเลื่อนชั้นตำแหน่งและชั้นยศขึ้นไปตามความเหมาะสม ดังนั้น ผู้ที่มีประสบการณ์ในการทำงาน

มากกว่า และผู้ที่มียศสูงกว่าจึงมีบทบาทด้านการบริหารมากกว่าผู้ที่มีประสบการณ์ในการทำงานน้อย และผู้ที่มียศต่ำกว่า ซึ่งในการปฏิบัติบทบาทด้านบริหารนั้นยังมีปัญหาอยู่ในเรื่องของการกระจายอำนาจและการตัดสินใจ เนื่องจากต้องยึดนโยบายเป็นหลัก และบางครั้งการตัดสินใจสิ่งการต้องถูกควบคุมจากผู้ที่อยู่สูงกว่าอีกระดับหนึ่ง

8. บทบาทด้านอื่น ๆ

บทบาทด้านอื่น ๆ เป็นบทบาทที่อาจารย์พยาบาลต้องปฏิบัติเพิ่มเติม นอกเหนือจากหน้าที่หลักที่รับผิดชอบ จากผลการศึกษาพบว่า อาจารย์พยาบาล วิทยาลัยพยาบาลทหารตำรวจ ปฏิบัติบทบาทด้านนี้อยู่ในระดับปานกลาง ทั้งด้านการปฏิบัติการเกี่ยวกับเอกสารหรือธุรการ การจัดทำ จัดทำ ตำราและอุปกรณ์การสอน การเป็นคณะกรรมการทั้งภายในและภายนอกสถาบัน ปัญหาที่ต้องทำให้ อาจารย์พยาบาลต้องมาปฏิบัติหน้าที่ในด้านนี้เนื่องจากขาดบุคลากรด้านธุรการและบุคลากรฝ่ายโสตทัศนูปกรณ์ เมื่อศึกษาเปรียบเทียบบทบาทด้านนี้จำแนกตามสถาบันชั้นยศ และประสบการณ์พบว่าไม่มีความแตกต่างกัน เนื่องจากงานด้านนี้เป็นงานพิเศษไม่เฉพาะเจาะจงว่าผู้ใดจะเป็นผู้รับผิดชอบ ส่วนการเป็นคณะกรรมการทั้งภายในและภายนอกสถาบันขึ้นอยู่กับภาระงานของผู้บังคับบัญชา และการขอความร่วมมือจากหน่วยงานหรือองค์กรภายนอก ซึ่งปัญหาด้านนี้มีอยู่บ้างในบางครั้งที่ผู้บังคับบัญชาไม่ให้การสนับสนุนเท่าที่ควร

โดยสรุปแล้ว อาจารย์พยาบาลวิทยาลัยพยาบาลตำรวจ ปฏิบัติบทบาทตามตำแหน่งหน้าที่ที่รับผิดชอบ 8 ด้าน คือ บทบาทด้านการสอน บทบาทด้านการปกครองและกิจกรรม บทบาทด้านการวิจัย เขียนบทความหรือตำรา บทบาทด้านบริการวิชาการแก่ชุมชน บทบาทด้านวิชาชีพ บทบาทด้านทหารตำรวจ บทบาท

ด้านบริหารและบทบาทอื่น ๆ ซึ่งส่วนใหญ่ได้แก่ การปฏิบัติงานด้านธุรการ ด้านโสต-ทัศนูปกรณ์ การเป็นคณะกรรมการทั้งในและนอกสถาบัน บทบาทที่ปฏิบัติมากที่สุดคือบทบาทด้านการสอน อาจารย์เกือบทุกคนต้องปฏิบัติบทบาทด้านการสอน อาจารย์ที่รับผิดชอบชั่วโมงการสอนแตกต่างกันตามงานหลักที่ตนเองรับผิดชอบ อาจารย์ที่รับผิดชอบงานวิชาการจะมีชั่วโมงการสอนมาก อาจารย์ที่รับผิดชอบงานปกครองและกิจกรรม หรืออาจารย์ที่รับผิดชอบงานบริหารก็จะมีชั่วโมงการสอนน้อยลง การเรียนการสอนทางการพยาบาลต้องกระทำควบคู่กันไประหว่างภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ และเนื่องจากอาจารย์พยาบาลวิทยาลัยพยาบาลทหารตำรวจเป็นผู้ที่ต้องปฏิบัติงานวิชาชีพควบคู่กันไปถึง 3 ด้านคือ วิชาชีพครู วิชาชีพพยาบาล และทหารตำรวจ ดังนั้น บทบาทที่ปฏิบัติมากรองลงมาคือ บทบาทด้านวิชาชีพและบทบาทด้านทหารตำรวจ ซึ่งแตกต่างจากบทบาทของอาจารย์พยาบาลในวิทยาลัยพยาบาลทั่วไป ส่วนบทบาทด้านการปกครองและกิจกรรม เป็นบทบาทที่สำคัญอีกบทบาทหนึ่ง ทั้งนี้เนื่องจากลักษณะของนักศึกษาพยาบาลในวิทยาลัยพยาบาลทหารตำรวจ เป็นนักเรียนทหารต้องได้รับการดูแลกวดขันด้านความประพฤติ ระเบียบวินัย อยู่ตลอดเวลา ตลอดจนเป็นนักเรียนประจำจึงมีความจำเป็นที่จะต้องมีผู้รับผิดชอบงานด้านนี้โดยตรง จากผลการศึกษาการปฏิบัติบทบาทด้านนี้อยู่ในระดับปานกลาง เนื่องจากมีบุคลากรที่รับผิดชอบงานด้านนี้น้อย และเวลาที่จะมีโอกาสอบรมหรือจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนานักศึกษานี้น้อย เพราะระบบการจัดการเรียนการสอนไม่เอื้ออำนวย นักศึกษาต้องเรียนเต็มวันมีชั่วโมงว่างสำหรับศึกษาด้วยตนเองบ้างเล็กน้อย อย่างไรก็ตาม อาจารย์ทุกคนถือเป็นหน้าที่ที่จะต้องช่วยกันสอดส่องดูแล สำหรับงานด้านบริหารนั้น โดยทั่วไปแล้วในวิทยาลัยพยาบาลทหารตำรวจ จะมีผู้บริหารตามตำแหน่งอยู่กลุ่มหนึ่งซึ่งมีจำนวนน้อย ส่วนอาจารย์พยาบาลอื่นมีบทบาทบริหารในลักษณะของการมีส่วนร่วมหรือบริหารงานในส่วนของงานที่ได้รับมอบหมาย ส่วนบทบาทด้านบริการวิชาการแก่สังคม บทบาทด้านการวิจัย เขียนบทความหรือตำราปฏิบัติค่อนข้างน้อย เนื่องจากไม่มีเวลา เพราะต้องปฏิบัติงานด้านอื่น ๆ นอกเหนือจาก

หน้าที่รับผิดชอบหลักด้วย ซึ่งจะเห็นได้จากผลการศึกษาว่าอาจารย์พยาบาลปฏิบัติบทบาทด้านอื่น ๆ อยู่ในระดับค่อนข้างมาก

จากการปฏิบัติบทบาทดังกล่าวข้างต้นจะเห็นได้ว่าสอดคล้องกับความคิดเห็นของอาจารย์พยาบาลวิทยาลัยพยาบาลทหารตำรวจ ที่จัดลำดับความสำคัญของบทบาทไว้ว่า บทบาทสำคัญที่สุดคือบทบาทด้านการสอน รองลงมาคือ บทบาทด้านวิชาชีพ ซึ่งใกล้เคียงกับความคิดเห็นของผู้บริหารที่ให้สัมภาษณ์ไว้ว่า อาจารย์พยาบาลปฏิบัติบทบาทด้านการสอนมากที่สุด แต่อันดับรองลงมาคือบทบาทด้านการปกครองและกิจกรรม ส่วนบทบาทด้านวิชาชีพปฏิบัติมากเป็นอันดับ 3 ในขณะที่ด้วยกันอาจารย์พยาบาลก็ให้ความสำคัญต่อบทบาทด้านการปกครองและกิจกรรมเป็นอันดับ 3 และให้ความสำคัญกับบทบาทด้านการวิจัย เขียนบทความหรือตำรา บทบาทด้านบริการวิชาการแก่สังคม บทบาทด้านบริหาร และบทบาททหารตำรวจ เป็นอันดับรองลงมาตามลำดับ ส่วนในการปฏิบัติจริงปฏิบัติอยู่ในระดับที่แตกต่างกันจากการให้ความสำคัญในทุกบทบาท ยกเว้นบทบาทด้านการสอน บทบาทด้านวิชาชีพ และบทบาทด้านบริหาร และเป็นความแตกต่างในทางตรงกันข้าม กล่าวคือ บทบาทด้านการปกครองและกิจกรรม บทบาทด้านการวิจัย เขียนบทความหรือตำรา และบทบาทด้านบริการวิชาการ ซึ่งจัดอยู่ในอันดับความสำคัญที่ 3, 4 และ 5 แต่ปฏิบัติจริงอยู่ในอันดับ 5, 8 และ 7 ตามลำดับ ส่วนบทบาทด้านทหารตำรวจซึ่งมีความสำคัญเป็นอันดับสุดท้าย ในการปฏิบัติจริงกลับปฏิบัติอยู่ในอันดับที่ 3 และบทบาทที่ปฏิบัติมาก รองจากบทบาทด้านทหารตำรวจ คือบทบาทด้านอื่น ๆ จากผลการเปรียบเทียบนี้ แสดงให้เห็นว่า มีบทบาทหลายบทบาทที่อาจารย์พยาบาลวิทยาลัยพยาบาลทหารตำรวจ เห็นความสำคัญว่าควรปฏิบัติมาก แต่ในการปฏิบัติจริงปฏิบัติอยู่ในระดับน้อย ทั้งนี้เพราะปัญหาอุปสรรคด้านเวลา บุคลากรงบประมาณ ตำรา เอกสารที่ใช้ศึกษาค้นคว้าเพิ่มเติมตลอดจนระบบการบริหารดังรายละเอียดที่กล่าวมาแล้ว

ดังนั้นถ้าทุกสถาบันต้องการพัฒนาบทบาทของอาจารย์พยาบาลในด้านต่าง ๆ ควรศึกษาปัญหาให้ถ่องแท้ และแก้ไขปัญหาย่างจริงจัง และจริงจัง จะทำให้การปฏิบัติบทบาทของอาจารย์พยาบาลมีประสิทธิภาพมากขึ้น และเป็นไปในทิศทางที่ต้องการ

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะสำหรับวิทยาลัยพยาบาลหารตำรวจ

1. ด้านการสอน ผู้บริหารควรกำหนดหน้าที่ความรับผิดชอบของฝ่ายแผนก งาน หรือสาขาวิชาให้ชัดเจน แบ่งหน้าที่ความรับผิดชอบให้เป็นเอกเทศแยกจากกัน ไม่ควรมอบหมายให้อาจารย์สาขาวิชาหนึ่งไปสอนอีกสาขาวิชาหนึ่ง ยกเว้นกรณีการฝึกปฏิบัติงานการพยาบาลพื้นฐาน ซึ่งสามารถใช้บุคลากรร่วมกันได้ การมอบหมายให้อาจารย์สาขาวิชาหนึ่งไปสอนอีกสาขาวิชาหนึ่ง นอกจากจะทำให้อาจารย์มีภาระงานมากแล้ว ยังทำให้อาจารย์เกิดความเครียดอีกด้วย เนื่องจากต้องสอนหรือนิเทศงานที่ไม่ตรงกับความสามารถ หรือความถนัด และต้องใช้เวลาในการเตรียมการสอนเพิ่มขึ้น ในสถาบันที่มีการสอนหลายหลักสูตร ควรมอบหมายงานสอนของอาจารย์แต่ละคนให้ชัดเจน และวิชาที่รับผิดชอบแต่ละหลักสูตรควรสอดคล้องกันด้วย เพื่อไม่ให้เสียเวลาไปกับการวางแผนการสอนและการเตรียมเนื้อหาการสอนมาก

2. ด้านบุคลากร อาจารย์พยาบาลควรมีการวางแผนจัดอัตรากำลังคนของแต่ละสาขาวิชาให้เหมาะสมกับภาระงานที่รับผิดชอบ ในการพัฒนาบุคลากร ควรคำนึงถึงความต้องการของสาขาวิชา เพื่อให้สัดส่วนของอาจารย์ในแต่ละสาขาวิชา สอดคล้องกับภาระงานที่จะต้องสอนนักศึกษา ควรสนับสนุนให้อาจารย์พยาบาลได้ศึกษาต่อในระดับปริญญาโท และปริญญาเอกมากขึ้นซึ่งนอกจากจะพัฒนา

ด้านความรู้ความสามารถแล้ว ยังมีโอกาสได้พัฒนาทักษะด้านการวิจัยด้วย ได้เรียนรู้วิธีการและแหล่งศึกษาค้นคว้าข้อมูล เพื่อใช้ประกอบการเรียนการสอน การทำวิจัย เขียนบทความทางวิชาการหรือแต่งตำรา นอกจากนี้ควรจัดอบรมเชิงปฏิบัติการในด้านการวิจัย เขียนบทความทางวิชาการ หรือแต่งตำราแก่อาจารย์ พยาบาล เพื่อพัฒนาทักษะทางด้านนี้โดยเฉพาะ

ส่วนบุคลากรช่วยสนับสนุนด้านธุรการ ด้านโสตทัศนูปกรณ์ ควรวางแผน ในการเตรียมอัตราเพื่อรองรับและช่วยเหลืองานด้านธุรการ งานโสตทัศนูปกรณ์ ในการสนับสนุนด้านการเรียนการสอนของอาจารย์พยาบาล ในขณะที่ไม่สามารถ บรรจุบุคลากรเพิ่มได้ ควรมีแผนพัฒนาบุคลากรที่มีอยู่ให้ทำงานได้อย่างเต็มศักยภาพ และมีประสิทธิภาพ ตลอดจนจัดหาอุปกรณ์ที่ทันสมัย เพื่อช่วยให้การปฏิบัติงานของ บุคลากรมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

3. ด้านตำรา เอกสารและอุปกรณ์การเรียนการสอน ผู้รับผิดชอบ ควรจัดหาตำรา เอกสารวิชาการ และงานวิจัยเพิ่มเติมไว้ในห้องสมุดให้เพียงพอ กับความต้องการของอาจารย์และนักศึกษา เพื่อใช้เป็นข้อมูลประกอบการเรียน การสอน การทำวิจัย เขียนบทความหรือตำรา ตลอดจนให้บริการวิชาการแก่ สังคม ส่วนด้านอุปกรณ์การเรียนการสอนควรจัดหาเพิ่มเติมให้เพียงพอและมีการ ดูแลรักษาให้อยู่ในสภาพดีสามารถใช้งานได้ตลอดเวลา

4. ด้านงบประมาณ ผู้บริหารควรมีการกำหนดแผนการงบประมาณ สำหรับสนับสนุนการปฏิบัติบทบาทของอาจารย์พยาบาลไว้อย่างชัดเจนในแต่ละปี การ ศึกษา โดยแบ่งเป็นงบประมาณที่ใช้ในการพัฒนาวิชาการของอาจารย์พยาบาล ทน สำหรับการทำให้วิจัยและงบประมาณสำหรับให้บริการวิชาการแก่สังคม

5. ด้านนโยบายในการบริหาร ผู้บริหารควรกำหนดนโยบายและแผน เกี่ยวกับการสนับสนุนและส่งเสริมอาจารย์พยาบาลในการปฏิบัติบทบาทด้านต่าง ๆ อย่างชัดเจน อนุญาตให้อาจารย์ได้มีเวลาศึกษาค้นคว้าวิจัย โดยใช้เวลาราชการ

ได้ เมื่อไม่มีภาระงานสอน หรือลดภาระงานด้านอื่นที่ไม่ใช่หน้าที่ความรับผิดชอบ โดยตรงให้น้อยลง เพื่อให้อาจารย์มีเวลาที่จะปฏิบัติบทบาทด้านการวิจัย เขียนบทความหรือตำรา และให้บริการวิชาการแก่สังคมมากขึ้น

ข้อเสนอแนะสำหรับการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. วิเคราะห์บทบาทแต่ละด้านของอาจารย์พยาบาลวิทยาลัยพยาบาล ทหารตำรวจในเชิงคุณภาพ โดยเฉพาะบทบาทที่อาจารย์พยาบาลให้ความสำคัญอยู่ในระดับมาก แต่ปฏิบัติจริงในระดับน้อย เช่น บทบาทด้านการวิจัย เขียนบทความหรือตำรา บทบาทการให้บริการวิชาการแก่สังคม เป็นต้น

2. วิเคราะห์เปรียบเทียบบทบาทของอาจารย์พยาบาลวิทยาลัยพยาบาล ทหารตำรวจกับอาจารย์พยาบาลในวิทยาลัยพยาบาลสังกัดกระทรวงสาธารณสุข และทบวงมหาวิทยาลัย